

Konkurs „Za moj Kosjerić”

Titan Cementara Kosjerić dodelila je nagrade autorima najboljih projekata, prijavljenih na konkurs „Za moj Kosjerić”. Konkurs, raspisan 18. februara, iz oblasti kulture, obrazovanja i ekologije, završen je 15. marta, a žiri je odabrao pet najuspešnijih radova, za čiju realizaciju su obezbeđena novčana sredstva. Kriterijumi konkursa odnose se na rešavanje realnih problema u lokalnoj zajednici, ostvarivanje konkretnih prednosti za građane, kao i usaglašenost projekta sa vrednostima TCK i Strategijom razvoja opštine Kosjerić. Poštujući ove smernice, svoje predloge su dostavile zainteresovane ustanove, organizacije i udruženja građana sa područja Opštine.

Priznanja za najuspelija rešenja uručena su 31. marta 2013. godine, na svečanosti organizovanoj u konferencijskoj sali Hotela „Olimpik”, gde su pred okupljenim gostima obrazloženi svrha konkursa i smisao najkorisnijih ideja koje su se odazvale Titanovoј inicijativi.

Članovi žirija – Milunka Marić, Slavica Jovanović i Rade Jakovljević – među predloženim idejama, usmerenim na rešavanje realnih potreba i problema građana, kao najbolje odgovore ocenili su one koji na inovativan, edukativan i održiv način pristupaju poboljšanju kvaliteta života u Kosjeriću, istovremeno uključujući što širi krug učesnika, kako u realizaciji, tako i u korišćenju efekata projekta.

Predstavljamo najbolje projekte kojima će u narednom periodu Cementara pružiti finansijsku podršku.

Projekat „Inkubator: centar za edukaciju i realizaciju”, nevladine organizacije „dtR”, otvorice zajednički radni prostor i podstaci razvoj preduzetništva u Kosjeriću. Projekat nudi smeće i inovativne predloge, razbija stereotipe učenja i izlazi u susret interesovanjima ljudi različitih generacija – da se aktivno uključe u društvene tokove i međusobno povezuju. U skladu sa svetskim trendovima, jedinstvena je i samoodrživa

nastavak na strani 2



Predstavnici najboljih projekata „Za moj Kosjerić” 2013. godine

nastavak sa strane 1

zamisao da se u Kosjeriću, u zajedničkom prostoru, razmenjuju poslovne i druge korisne ideje, pospešuje edukacija i kreativnost, promovišu raznovrsne inicijative, na otvoren i komunikacijski podsticajan način.

Projekat „Inovacije u nastavi”, Tehničke škole Kosjerić, nabavkom nove edukativne opreme, odražava ambiciju da se prate napredni tokovi usvajanja i primene praktičnih znanja u oblasti elektrotehnike. Posvećen odnos nastavi i učenicima, ogleda se u spremnosti škole da se iz učionice dosegnu prostori savremenih tehničkih ostvarenja.



Direktorka OŠ „Mito Igumanović”, Gordana Nikolić, dobija priznanje

Projekat „Fono-laboratorijsa digitalnom bibliotekom”, Osnovne škole „Mito Igumanović”, omogućuje interaktivno učenje engleskog jezika, u skladu sa najvišim standardima nastave stranih jezika. Dobro osmišljen koncept kvalitetnog učenja, zasniva se na umrežavanju, povezivanju sa svetom i korišćenju globalnih fondova znanja, što predstavlja uslov današnjeg intelektualnog napredovanja.

Projekat „Reciklomanija”, Udruženja domaćina preduzetnika i umetnika „Vesnik”, nizom edukativnih i sportskih aktivnosti razvija ekološku svest od najmlađeg uzrasta. Zanimljivim i svežim pristupom, kroz igru, zabavu i takmičenje, deca treba da savladaju ozbiljno gradivo: kako doprineti zaštiti životne sredine i preuzeti odgovornost za zdravlje i opstanak zajednice.



Predstavnik projekta „Inkubator”, Ognjen Odobašić, sa direktorom TCK

Projekat „EKO Kosjerić”, nevladine organizacije „dtR”, na praktičan način pristupa problemu zagađenja životnog prostora. Mapiranjem i uklanjanjem divljih deponija na području opštine Kosjerić, uz niz propratnih ekoloških obuka za mlade, podstiče se konkretno delovanje u oblasti zaštite prirode. Planskim akcijama, projekat ukazuje i na mogućnosti primene obnovljivih izvora energije i integrисano upravljanje otpadom.

Odavanje priznanja pobednicima konkursa, dalo je povoda da prisutni predstavnici učesnika konkursa, lokalne samouprave i menadžmenta kompanije razviju dijalog u cilju nastavka saradnje, koja će i dalje unapređivati društveni život Kosjerića.



Takvo ubeđenje izrazio je u svom obraćanju i gospodin Miroslav Gligorijević, generalni direktor Cementare:

„Verujem da žiri nije imao ni malo lak zadatak, kandidati su prepoznali značaj tema i neophodnost aktivnog uključivanja, i samim tim pokazali kreativnost i inovativnost tokom pisanja projekata. Konkurs smo organizovali sa ciljem da zajedno unapredimo kvalitet života građana Kosjerića i dugoročno podstaknemo sve da se uključe i zajedno doprinesu ostvarenju boljih uslova za život, pa se iskreno nadam da će nagrađeni projekti u tome značajno pomoći. Želeo bih da ovaj konkurs postane naša praksa i tradicija i da sledeće godine u ovo vreme nagradujemo nove pobednike i organizujemo slične aktivnosti.”

Ukupan nagradni fond ovogodišnjeg konkursa iznosi 15.000 evra, a nagrađeni će potpisati ugovore sa Titan Cementarom Kosjerić i imaće obavezu da izveštavaju o realizaciji svojih aktivnosti.

Ponašajmo se energetski efikasno

Nevenka Nikolić, menadžer Zaštite životne sredine

„Pametna“ potrošnja energije, odnosno svršishodno korišćenje ovog resursa, treba da postane naša svakodnevna navika. Štednja energenata je finansijski korisna i doprinosi konkurentnosti privrede i očuvanju prirode, pri čemu ne moramo da se odričemo životnog i radnog komfora. Trošeći što manje energije za svoje potrebe, mi poštujemo princip energetske efikasnosti, proistekle iz odgovornog ponašanja prema energetskim potencijalima i korišćenja adekvatnih uređaja.

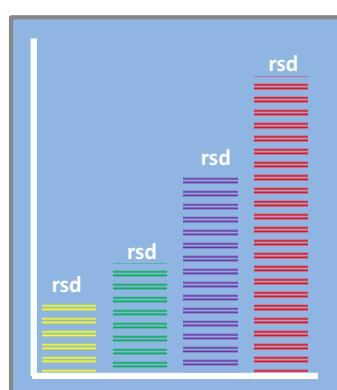
Smanjiti energetske gubitke je izazov savremenog sveta. U budućnosti, ovaj problem će imati sve veće dimenzije jer će, prema proceni Međunarodne agencije za energetiku, potrošnja energije narasti za 40%. U Srbiji, koja po ovom pitanju spada u najveće rasipnike u Evropi, čak 40% energije potroše domaćinstva. Zato je, zbog lične i društvene dobiti, potrebno znati – koje mere treba preduzeti u cilju povećanja energetske efikasnosti.



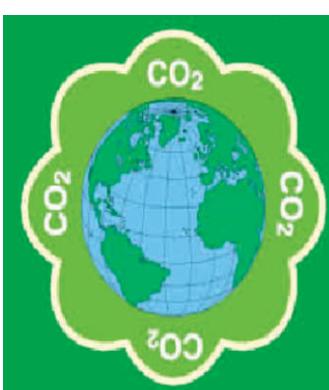
Potrošnja energije



Rezerve fosilnih goriva



Cena energije



Efekat staklene baštice

Racionalno korišćenje energije u neposrednom okruženju treba da postane stil života. Ekonomičnost u svom domaćinstvu, možemo ostvariti ukoliko investiramo u efikasnije sisteme grejanja (npr. korišćenje peleta), obnovljive energente (solarna energija), štedljive uređaje (energetski razred A), termo izolaciju prostora, zamenu dotrajale stolarije, ugradnju mernih i regulacionih uređaja.

Finansijska ulaganja ove vrste se dugoročno isplate, a tome može doprineti i poštovanje sledećih saveta:

- koristimo štedljive sijalice jer su trajnije i troše pet puta manje energije od običnih;
- rasvetu ne ostavljajmo uključenu bez potrebe;
- optimizujmo temperaturu prostorija – korigovanjem termostata na radijatorima i klima uređajima za samo jedan stepen, možemo godišnje uštedeti 6–9% električne energije;
- uvek isključimo računar kada se ne koristi, naročito ekran, jer on troši više od pola energije celog sistema;
- izbegavajmo stand by funkciju kod raznih kućnih uređaja (televizor u ovom režimu troši i do 24% energije u odnosu na uobičajeni rad);
- štedimo energiju i prilikom pripremanja hrane (korišćenje ekspres lonca štedi do 70% energije, stavljanje poklopca na posude – do 20%, upotreba odgovarajuće ringle – do 40%).

Malim i kontinuiranim uštedama energije, možemo ostvariti znatne ekološke i finansijske učinke, čime doprinosimo opštem kvalitetu života.

Dani Titan Cementare Kosjerić

Naša fabrika ove godine obeležava 37 godina rada, a „rođendan” kolektiva je uvek prilika za druženje sa saradnicima i prijateljima. Prvi dani proleća, već tradicionalno, donose građanima Kosjerića Sportske dane, u organizaciji Cementare, kao svojevrsnu manifestaciju zdravog duha i zajedničkih pozitivnih interesa *Titan* kompanije i naše sredine.



Turniri u malom fudbalu i odbojci trajali su pet dana

Ove godine, od 30. marta do 5. aprila, u raznim sportskim i rekreativnim aktivnostima, učestvovalo je više od 300 sugrađana. Planinarska akcija, sa velikim brojem poklonika, izvedena je uz podršku Planinarskog društva „Subjel”, dok su uzbudljive turnire u šahu, stonom tenisu, pikadu, odbojci i malom fudbalu, sa puno entuzijazma organizovali naši zaposleni, u saradnji sa Opštinom Kosjerić. Ističemo značaj volonterskog zalaganja predstavnika kosjerskih sportskih klubova koji su doprineli da vrednosti fer-pleja, pozitivne



Sportska takmičenja ne znaju za godine

energije i entuzijazma promovišu Kosjerić kao mesto druželjubive atmosfere. Posebne zasluge pripadaju Ljubiši Đokiću, referentu za sport Opštine Kosjerić, kao i ekipi Radio Kosjerića, zbog nesebične podrške u realizaciji sportskih događaja.



Uzbudljive utakmice privukle su veliki broj učesnika i navijača

Pobednici Sportskih dana TCK 2013:

1. mesto u fudbalu: ekipa *Luna Elektrolux*
1. mesto u odbojci: ekipa *KUD „Maksim Marković“*
1. mesto u pikadu: ekipa *KUD „Maksim Marković“*
1. mesto u stonom tenisu: *Mario Đukanović*
1. mesto u šahu: *Predrag Đoković*

Proslava povodom Dana fabrike, priređena je 6. aprila, u Hotelu „Olimpik“. U prisustvu zvanica, rezimirani su poslovni rezultati i istaknuta strategija daljeg razvoja, ali i ovoga puta nisu izostali zabava i druženje. Dobro raspoloženje kolege su podelile sa gostima iz lokalne zajednice: opštinskih službi, organizacija i sportskih klubova. Još jednom je potvrđeno nastojanje naše kompanije da neprekidno ulaže u dobru saradnju i podsticajnu komunikaciju sa svojim okruženjem.



Žarko Maksimović je dao najbolji ekološki predlog

Na svečanosti povodom Dana *Titan Cementare Kosjerić*, redovno dodeljujemo nagrade za najbolje predloge u oblasti poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu. Nosioci ovogodišnjih priznanja su *Miroslav Jovanović*, *Žarko Maksimović* i *Slobodan Krsmanović*. Ove godine smo prvi put nagradili i najbolju ideju za poboljšanja u sektoru zaštite životne sredine, koju je dostavio kolega *Žarko Maksimović*.

Dobitnici jubilarnih nagrada za dosadašnji neprekidni rad u *Titan Cementari Kosjerić*

Miroslav Jovanović

Gordana Gavrilović

Nina Vasović-Mijačević

Biljana Nikolić-Stanić

Jelena Ćebić

Vladimir Vujić

Željko Velebit

Miloš Radojević

Saša Radivojević

Dragan Marković

Blagoje Savić

Milijan Tomić

Milivoje Nikić

Zorica Đurić

Milijan Marinković

Zdravko Dragović

Vidan Đurović

Dobrosav Ostojić

Darko Marić

Zoran Arsenijević

Goran Ignjatović

Ivan Marković



Kolege iz Kvaliteta na okupu

Dragan Živković

Ljubomir Mladenović

Dragan Joksimović

Slobodan Matijević

Obrad Mitrović

Milutin Savić

Obrad Arsenijević

Ranisav Marković

Gordana Mitrović



Goca Mitrović je već 30 godina u Cementari

Novica Marković

Petar Marić

Rade Arsenijević

Janko Todorović

Petar Grbić

Mile Popović

Leko Višnjić

Miloš Živković

Ljubivoje Lučić



Rak dojke: globalni zdravstveni problem

Kao najčešći tip karcinoma kod žena, rak dojke je bolest velikih razmera. Svake godine, dijagnostikuje se oko 250.000 novih slučajeva u Evropi, i 175.000 u SAD.

U Srbiji je zastupljenost ovog oboljenja veća od proseka u Evropskoj uniji. Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije, standardizovana stopa smrtnosti usled raka dojke kod nas je u porastu, i u 2008. godine bila je 29,78. Za celu Evropu, stopa od 23,65 je u opadanju. Ipak, načini postavljanja dijagnoze i lečenja raka dojke danas su unapređeni, tako da se oboljenje može otkriti u početnoj fazi, a samim tim i uspešno lečiti.

U najvećem broju slučajeva, pacijentkinja sama „otkriva“ tumor, osetivši ga kao masu u dojci koja je obično tvrda, nepokretna i bezbolna. Samopregled grudi, palpacijom (opipavanjem), smanjuje smrtni rizik, čemu doprinosi i redovan pregled kod lekara, jednom ili dva puta godišnje. Posle 40. godine, žene koje pripadaju visokorizičnoj grupi, treba da obave mamografiju, čiji x-zraci identifikuju tumore najmanjih veličina. U slučaju otkrivanja bolesti, obavezno se definiše da li je u pitanju benigni (bezopasan po zdravlje) ili maligni (potencijalno opasan) proces.

Samopregled: lična odgovornost i preventiva

Preporučuje se da svaka žena, od svoje dvadesete godine, bar jednom mesečno sama proveri da li postoje uočljive promene na grudima. Poželjno je da to bude desetog dana posle menstruacije, kada grudi nisu napete i osjetljive. Žene u menopauzi samopregled treba da obavljaju istog dana svakog meseca. Ovaj vid kontrole se preporučuje i tokom trudnoće, dojenja, ili posle plastičnih operacija.

Kako se obavlja samopregled?

1. Ispred ogledala

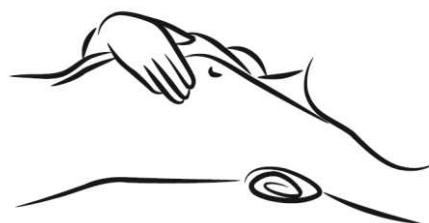
Stanite ispred ogledala sa rukama iznad glave, držite ih opušteno i sa strane. Pažljivo posmatrajte da li su vaše grudi uobičajene boje, veličine i oblika; postoje li neobične promene na koži (nabori, udubljenja ili ispupčenja), da li bradavice izgledaju uvučeno, ili se na njima



vide druge promene. Na kraju, pritiskanjem bradavica, proverite da li iz njih izlazi bilo kakva tečnost.

2. Na krevetu

Dok ležite na krevetu, stavite jastuk ispod leve lopatice i postavite levu ruku ispod glave. Desnom rukom opipavajte levu dojku kružnim pokretima, krećući se od spolja ka bradavicama. Pritiskom na bradavicu, proverite da li iz nje izlazi tečnost. Proverite da li postoje čvorići, u dojci ili ispod pazuha, koje ranije niste primetili. Isti postupak ponovite i na desnoj dojci.



3. U kupatilu



Podignite jednu ruku iza glave, a prstima druge ruke počnite pregled, kružnim pokretima, od spolja ka bradavicama. Ne zaboravite da pregledate i tkivo prema ramenima, kao i pazuh.

Redovnim rutinskim samopregledom dojki, bezbolno i besplatno, možemo sačuvati zdravlje svojih grudi ili doprineti pravovremenom postavljanju dijagnoze, kao i odgovarajućem lečenju, koje će biti uspešnije ukoliko se bolest otkrije u početnoj fazi.

Poseta Titanovoj fabrići u Bugarskoj

Poziciju društvene odgovornosti i partnerstvo sa lokalnom zajednicom, *Titan Cementara Kosjerić* dokazuje stalnom interakcijom aktivnosti i informacija u lokalnoj sredini. Značaju ovakve saradnje svakako će doprineti i organizovana studijska poseta Bugarskoj, sa obilaskom *Titanove cementare* u Zlatnoj Panegi. Ovo putovanje, TCK je realizovala u periodu od 28. do 31. marta tekuće godine, uključivši predstavnike Opštine, organizacija lokalne zajednice, Savetodavnog odbora *Cementare* i menadžment kompanije. Delegacija je brojala 15 članova.

Upoznavanje sa fabričkim postrojenjem u Zlatnoj Panegi uokvireno je dugoročnom poslovnom strategijom, zasnovanom na promovisanju društvene odgovornosti i zajedničkih vrednosti kompanije i lokalne zajednice. Briga o životnoj sredini, bezbednosti i unapređenju kvaliteta života u neposrednom okruženju, pripadaju obostranom interesu.



Sa prezentacije o upotrebi SRF u proizvodnji cementa

Cilj studijskog boravka u Bugarskoj bio je da se predstavnici lokalne zajednice neposredno upoznaju sa poslovanjem jedne *Titanove* fabrike u bliskom regionu, koja primenjuje savremene tehnologije proizvodnje cementa i dobijanja energije za proizvodnju tog materijala. Delegacija je 29. marta 2013. godine provela čitav dan u obilasku fabrike Zlatna Panega i imala prilike da razgovara sa stručnim licima iz cementare i *Titanove* červe-kompanije GAEA (Green Alternative Energy Assets – „Zelena alternativna energija”), koja se bavi razvojem upotrebe alternativnih goriva. Na primeru se moglo videti da je cementna industrija razvila niz tehničkih rešenja koja za proizvodnju potrebne energije koriste otpadne materijale (komunalni i neopasni industrijski otpad), koji se ne mogu reciklirati niti ponovo upotrebiti, a istovremeno mogu osigurati kvalitet krajnjeg proizvoda,

cementa. Primenom ove tehnologije, smanjuju se uticaji na životnu sredinu, kao i količine otpada koji se, umesto trajnog odlaganja na deponije, zbrinjava na bezbedan način.



Titanova fabrika cementa u Bugarskoj

Upoznavanje sa radom i proizvodnim procesom cementare u Bugarskoj, od velikog je značaja za dalji razvoj komunikacije između *Titan Cementare Kosjerić* i lokalne zajednice. Učesnici ovog korisnog putovanja bili su u prilici da se detaljno informišu o svim aspektima korišćenja alternativnog goriva u procesu proizvodnje cementa, sa stanovišta zaštite životne sredine, unapređenja proizvodnog procesa, kao i smanjenja upotrebe neobnovljivih prirodnih energetskih resursa.

Na takvom, savesnom odnosu prema neposrednom okruženju, grade se merila kvalitetnog poslovanja, čije je standarde TCK visoko postavila, a dalje će ih unapređivati kroz kontinuirano delovanje na društveno odgovoran način, transparentno informisanje javnosti i dijalog sa lokalnom zajednicom.



Posetnici iz Kosjerića u obilasku fabričkog postrojenja

Dobar provod u društvu nauke

Najava za Festival nauke, na sajtu kosjerske osnovne škole, glasi: „Sve teorije su relativne, a naučni provod kakav već petu godinu zaredom pripremamo u OŠ „Mito Igumanović“ je apsolutan. Ne želimo da zvučimo neskromno, ali ono što smo uspeli da sprovedemo u praksi, prevazilazi sva naša očekivanja.“

Bio je to ujedno i poziv da se u subotu, 16. marta 2013. godine, u prostoru škole okupe svi zainteresivani koji žele da zakorače u svet naučnih zanimljivosti. U celodnevnom druženju sa prezenterima, čekali su ih interaktivni programi, izložbe, prezentacije, eksperimenti i niz drugih interesantnih saznanja koje je pripremio kolektiv učenika i nastavnika. Mnoge naučne teorije i činjenice ovde su bile prijemčivije, a čudesni prostor naučnih dostignuća – bliži i razumljiviji. Na ovakvom mestu spoznajemo da moć učenja pomera granice i podstiče svaki razvoj, bitnu vrednost kojoj treba težiti od najraniјeg uzrasta.



Dragan i Miloš pokazuju kako se ultrazvukom meri debljina materijala

Osim roditelja, zvaničnih predstavnika lokalne zajednice i drugih sugrađana, naše osnovce su podržali svojim gostovanjem i koordinatori poznatog beogradskog Festivala nauke, Milan i Monika, članovi tima „2 geek weeks“, koji popularizuje nauku kod najmlađih. Oni su na primeren način predstavili prirodne nauke i zanimljivim ogledima pobudili interesovanja dece i odraslih.

Održavanju ove manifestacije doprinela je i *Titan Cementara Kosjerić*. Podrška je pružena finansijski, ali i kroz neposredno i zapaženo učešće. Kolege iz Proizvodnje (Momčilo Perišić), Kvaliteta (Zorica Mitrović i Nikola Vajović), Mašinskog održavanja (Dragan Mijailović i Miloš Karaklajić) i Zaštite životne sredine (Nevenka Nikolić), demonstrirale su najmlađima zanimljive eksperimente i primenu savremenih Izdaje: TITAN Cementara Kosjerić, Živojina Mišića bb, 31260 Kosjerić; e-mail: cemkos@titan.rs; tel: +381 31 590 303, +381 590 333; fax: +381 31 590 398; www.titan.rs



Zorica je za izvođenje hemijskog eksperimenta imala malog pomoćnika

tehnologija u našoj fabrici. Zabava koju je pružila termovizijska kamera, laserski uređaj za merenje udaljenosti, ultrazvučno merenje debljine materijala, hemijski eksperimenti, kao i prikazani film o proizvodnji cementa, značajno su doprineli boljem razumevanju našeg procesa poslovanja. Dodatno, entuzijazam sa kojim su kolege pristupile pripremi i realizaciji nastupa na Festivalu nauke, pravi je primer promocije volonterskog rada kao načina sticanja novih znanja.

U pozadini ovog angažmana стоји prepoznatljiva *Titanova* posvećenost znanju i stalnom napredovanju. To je očigledno u poslovnoj praksi, ali i u odnosu saradnje sa obrazovnim ustanovama, u lokalnoj zajednici i na širem području. Samousavršavanje i pospešivanje rezultata, kao primarnih vrednosti *Titana*, opredeljuju ulaganja u budućnost mladih i njihove edukativne projekte. To je zasluzio i Festival nauke osnovaca u Kosjeriću.



Nikola i njegov novi drugar testiraju termovizijsku kameru